

فرهیختگان

وزیر خارجه پیشنهادی پزشکيان می گوید قانون اقدام راهبردی را قبول دارد
مرزبندی با ظریف و روحانی

فشار حداکثری برای خالص سازی

**اصلاح طلبان رادیکال با قهر و آشتی
ظریف اولین چالش سیاست داخلی**

**دوم. اصلاح طلبان باید خیلی زود اقدام غیرمدرانه ظریف را
جبران کنند. نتیجه این ضربه عاطفی به پزشکيان دورتر شدن
آنها از دولتی خواهد بود که هنوز کارش را شروع نکرده است. این
فاصله گذاری زود هنگام بدون اثر اجتماعی خواهد بود و فقط
معیاری برای برخورد ناجوانمردانه با دولت می شود. علاوه بر آن
تصویر قهری این استعفا بن بست خود ساخته ای است که یک
نیروی سیاسی برای یک مجموعه بزرگ می سازد. چنانکه این سوال
تاریخی برای همیشه بدون جواب باقی خواهد ماند: تضمین اینکه
شما تا آخر یک مسیر با ما خواهید بود، چیست؟**

**گزارش «فرهیختگان» از جزئیات آماری نشریات علمی
۴۳ درصد
مجلات ایران
در دانشگاه آزاد
منتشر می شوند**

سرفصله
مسعود فروغی
فانم مقام مدیرمسئول

قهر جواد ظریف با دولت پزشکيان خیلی زودتر از آنچه فکر می شد تبدیل به اولین چالش سیاسی دولت چهارم شد. معاون راهبردی رئیس جمهور بعد از آنکه در دوران انتخابات جلودار تبلیغ برای کاندیدای پیروز شده بود، ابتدا گفت هیچ مسئولیتی در دولت نخواهد گرفت، اما بعد اعلام کرد حکمی که خودش نوشته بود را رئیس جمهور امضا کرده است و حالا همان حکم را پس داد. جناب ظریف به چه چیزی معترض است؟ گویا او معتقد است انتخابات های نهایی رئیس جمهور برای کابینه تفاوت زیادی با نظرات شورای راهبردی دارد. قرار بود شورای راهبردی با استناد به تحقیقات زیاد گزینه های مناسب دولت را معرفی کند، ولی پزشکيان درصد قابل توجهی از نظرات این شورا را قبول نداشته و این برای معاون راهبردی گران تمام شده است. استعفا ظریف یک کنش سیاسی عادی نیست و باید عمیق تر به آن نگاه کرد. حتی متن دومی که او در توضیح بیشتر استعفا نوشت نه تنها فایده ای نداشت بلکه می تواند ضربه بزرگ تری به آرامش دولت در همین ابتدای مسیر باشد. آنچه از مجموع دو واکنش رسمی ظریف و اخبار و تحلیل های نزدیکان او برمی آید، اختلاف نظر معاون سابق با رئیس جمهور جدید است. یعنی اختلاف بر سر انتخاب همکاران در کابینه منجر به خروج بسیار زود هنگام ظریف از دولت شد. معنانشناسی سیاسی این اقدام ظریف در چند بند قابل طرح است.

یکم. استعفا ظریف کار را برای مسعود پزشکيان سخت کرد. رئیس جمهور با این متن استعفا متهم به خالی کردن پشت مهم ترین حامی انتخاباتی و بازوی راهبردی - مشورتی خودش شد. اگر پزشکيان به این استعفا واکنش نشان ندهد روایت ظریف تثبیت می شود، اگر برای پشیمان کردن معاون سابق دست به کار شود مجبور به عقب نشینی از برخی تصمیمات می شود و این یعنی استعفا و فشار به رئیس دولت جواب می دهد. اختلاف نظر دون هر دولت و مجموعه بزرگ سیاسی طبیعی و عادی است. در تمام دولت های پس از انقلاب با وجود همکاری و همگنی سیاسی، اختلافات تاریخی رخ می داد اما هیچ گاه شمشیر اختلافات برای فشار به رئیس جمهور در این مدت زمان کوتاه در محیط اجتماعی بیرون کشیده نمی شد. انتخاب عباراتی مثل «از پزشکيان پشیمان نیستم... نوعی تعارف سیاسی محسوب می شود و هیچگاه زخم استعفا عجزلانه را جبران نمی کند.

ظریف می توانست با برخی انتخاب های پزشکيان مخالف باشد ولی این اختلاف را به صحنه سیاسی نیاورد. او می توانست در کنار رئیس جمهوری که همین چند هفته قبل او را بهترین گزینه می دانست بماند و اشکالات را تا حد ممکن رفع کند ولی دعوا و آتش انداختن به دامان دولت را انتخاب کرد. نتیجه این اقدام ظریف قطعاً فشار به دولت چهارم از سوی همکیشان سیاسی و بدنه اجتماعی است. رئیس جمهوری که از هفته های ابتدایی کارش اینچنین تحت فشار دوستان قرار بگیرد، کار راحتی نخواهد داشت. در همین دیدارهای اخیر رهبر انقلاب به خصوص با نمایندگان مجلس، به برخی نیروهای سیاسی که تفاوت ارگانیک با دولت جدید دارند توصیه علنی شد موقتیت دولت را موقتیت همه بدانید. چقدر عجیب و حیرت آور است که دوستان رئیس جمهور این موضع عقلانی را قبول ندارند و زیر میز دولت زدند.

فرض کنید نتیجه استعفا ظریف آن چیزی باشد که او در نامه هایش آرزو کرده است: «اصلاح انتخاب های رئیس جمهور» یعنی فشار حداکثری ظریف و حامیان رسانه ای او به پزشکيان نتیجه بخش بوده و افرادی که به دولت می آیند به دیدگاه جناب ظریف نزدیک تر شوند. در آن صورت این نوع خالص سازی درون دولتی در تاریخ سیاسی مثال زدنی خواهد بود. چنانکه رئیس جمهور تازه نفس را چنان تحت فشار قرار دادند که حساس ترین انتخاب های عمر سیاسی اش را سریعاً اصلاح کرده است. نتیجه این روش خالص سازی دولت چهارم را با نوعی فشار پذیری درون و بیرون سیستمی مواجه می کند که تبعات غیرقابل تصویری دارد.

دوم. اصلاح طلبان باید خیلی زود اقدام غیرمدرانه ظریف را جبران کنند. نتیجه این ضربه عاطفی به پزشکيان دورتر شدن آنها از دولتی خواهد بود که هنوز کارش را شروع نکرده است. این فاصله گذاری زود هنگام بدون اثر اجتماعی خواهد بود و فقط معیاری برای برخورد ناجوانمردانه با دولت می شود. علاوه بر آن تصویر قهری این استعفا بن بست خود ساخته ای است که یک نیروی سیاسی برای یک مجموعه بزرگ می سازد. چنانکه این سوال تاریخی برای همیشه بدون جواب باقی خواهد ماند: تضمین اینکه شما تا آخر یک مسیر با ما خواهید بود، چیست؟

سوم. نکته نهایی درباره استعفا ظریف تصویری است که او از خودش ساخت. او آن گونه که خودش در کتاب خاطراتش نقل کرده است، زیاد استعفا می دهد. این حجم از پشیمانی مکرر و زود هنگام از راه انداختن یک مسیر چگونگی قابل توجیهی است؟ جناب ظریف بهتر از هر کسی می داند شخصیتی که ۵ بار در دولت روحانی و یک بار در دولت نوبی پزشکيان استعفا داده (قبل تر از دوران روحانی را بررسی نکردیم) نمی تواند اساساً فرد مورد اعتمادی برای نسخه پیچی برای آینده کشور باشد، چون اگر اهل دیدن همه جوانب بود، در کمتر از ۴۰ روز با رئیس جمهوری که خودش دست آن را بالای برد به بن بست نمی رسید! میزان قهرهای جناب ظریف با دولت ها و شخصیت های مختلف زیادتر از آن است که قابل توجیه باشد. شاید بهتر باشد قبل از اینکه او به دانشگاه برگردد تا درس روابط بین الملل را با دانشجویانش ادامه دهد، فکری به حال این رویه سینوسی کند.

گزارش «فرهیختگان» از فرامتن پاریس ۲۰۲۴ که بیش از یک رقابت ورزشی بود
پدیدارشناسی روح المپیک